

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **A. Z.**, zastoupena Mgr. Daliborem Lípou, advokátem se sídlem v Karlových Varech, Jugoslávská 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 5. 2021, č. j. RN-625 514 6513-315-OP, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 4. 2022, č. j. 16 Ad 32/2021-73,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Daliboru Lípovi, advokátovi, **se přiznává** odměna ve výši 2600 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Česká správa sociálního zabezpečení nevyhověla žádosti žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínky podle § 43 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) ve znění účinném do 31. 12. 2009, neboť nezískala potřebnou dobu pojištění. Žalovaná její námitky zamítla a se závěrem o nedosažení potřebné doby pojištění se ztotožnila.

[2] Žalobu proti rozhodnutí žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“) Krajský soud v Plzni v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Krajský soud konstatoval, že není sporné, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně odpovídá invaliditě prvního stupně (45 %) a tento stav existoval od 5. 3. 2009. Předmětem sporu bylo pouze dosažení potřebné doby pojištění podle § 40 zákona o důchodovém pojištění, což je vedle zdravotního postižení podmínkou nároku na invalidní důchod. Podle krajského soudu žalovaná správně zjišťovala potřebnou dobu pojištění z posledních 10 a 20 let před vznikem invalidity. Ověřil, že žalobkyně v žádném z těchto období potřebnou dobu pojištění nesplnila.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tj. pro nesprávné právní posouzení a nepřezkoumatelnost.

[4] Stěžovatelka namítá, že soudy i správní orgány jí dlouhodobě odmítají přiznat invalidní důchod, ačkoli je hluboce přesvědčena, že nárok na něj má. Invalidní je déle, než uvádí krajský soud (již od roku 1981), a tak i doba pojištění měla být zjišťována za období předcházející tomuto datu. Správní orgány vůči ní postupují nepřiměřeně, když nezohledňují, že dlouhodobě nemůže najít práci vzhledem ke svému vleklému zdravotnímu postižení. Krajský soud nepřihlédl k celkově složité situaci stěžovatelky a nedostatečně se vypořádal s jejími žalobními námitkami. V řízení před krajským soudem jí měl být k ochraně práv ustanoven zástupce, aby lépe zformuloval žalobní námitky, neboť ona sama se v právu neorientuje.

[5] Žalovaná se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu a navrhla její zamítnutí. Připomněla, že podmínky vzniku invalidity a získání potřebné doby pojištění musejí být splněny současně. Stěžovatelkou získané doby pojištění v jednotlivých posuzovaných obdobích byly nedostatečné. Ve svém rozhodnutí stěžovatelce vysvětlila, že pokud doloží další doklady o získaných dobách pojištění, může kdykoli požádat o invalidní důchod, případně může pojistné za chybějící dobu pojištění doplatit.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[6] Kasační stížnost je včasná a projednatelná.

[7] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS).

[8] Stěžovatelka k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti nic netvrdila. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují obsah rozhodnutí soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014-70). Jde proto k tíži stěžovatelky, pokud v kasační stížnosti netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[9] Z § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění vyplývá několik podmínek, které musí žadatel splnit, aby mu nárok na invalidní důchod vznikl. Jednou z nich je také potřebná doba pojištění. Vznik invalidity je pak okamžik, který hraje zásadní roli pro posouzení nároku na invalidní důchod ve vztahu k podmínce potřebné doby pojištění, jelikož je na něm často

pokračování

závislé meritorní rozhodnutí o (ne)přiznání invalidního důchodu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 31. 7. 2013, č. j. 3 Ads 8/2013–29, či ze dne 19. 3. 2021, č. j. 3 Ads 256/2019–39).

[10] Krajský soud skutkový závěr o datu vzniku invalidity opřel o posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí z 25. 11. 2021, který ve shodě se všemi předchozími posudkovými hodnoceními určil jako rozhodný den 5. 3. 2009. K tomuto datu však stěžovatelka potřebnou dobu pojištění nesplnila, což vyplývá z jejího evidenčního listu důchodového pojištění. Nejvyšší správní soud neshledal žádné skutečnosti, které by ukazovaly na to, že krajský soud pochybil, když posudek zhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Žalobní námitky krajský soud dostatečně vypořádal. O ustanovení zástupce v řízení před krajským soudem stěžovatelka nepožádala a z obsahu jejích, i když laických podání a reakcí na výzvy soudu plyne, že jim porozuměla a dokázala na ně smysluplně a věcně reagovat.

[11] Důležité je připomenout, že Nejvyšší správní soud se otázkou získání potřebné doby pojištění ve stěžovatelčině případě již jednou zabýval, a to v rozsudku ze dne 15. 9. 2022, č. j. 2 Ads 338/2020–40. Kasační stížnost zamítl poté, co zůstaly nezpochybněny závěry krajského soudu, že žalovaná pracovala rovněž s datem vzniku invalidity k 5. 3. 2009, aplikovala relevantní právní úpravu a získané doby pojištění správně sečetla. Vliv na výsledek by mohlo mít jedině, kdyby stěžovatelka prokázala získání dalších dob pojištění, čemuž však tehdy nic nenasvědčovalo. Nyní, stejně jako v dříve řešené věci, stěžovatelka klade důraz na existenci svého zdravotního postižení, jež jí brání získat zaměstnání, a opakuje, že ji nedostatek příjmů trápí. Ani nyní netvrdí získání dalších dob pojištění, které by jí nebyly započítány.

[12] Z námitek, jež stěžovatelka uvedla v kasační stížnosti, nelze seznat žádný přesah nad její vlastní zájmy. Existence nároku stěžovatelky na invalidní důchod byla správními soudy opakovaně posuzována a nebyl shledán žádný důvod, aby za nezměněných okolností mělo dojít k posouzení dalšímu.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikатурnímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyšší správní soud tudíž kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020–33, č. 4170/2021 Sb. NSS, či usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021–28). Stěžovatelka v řízení nebyla úspěšná, proto nemá

právo na náhradu nákladů. Žalovaná s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů nemá, přestože byla procesně úspěšná.

[15] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2023, č. j. 2 Ads 138/2022-21, ustanoven zástupcem Mgr. Dalibor Lípa. V takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Pro určení výše nákladů spojených s tímto zastoupením se použije podle § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Ustanovený zástupce učinil v řízení o kasační stížnosti dva úkony právní služby, a to převzetí věci (poradu se stěžovatelkou doložil) a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu]. Za každý úkon náleží zástupci odměna, a to ve výši 1000 Kč [§ 9 odst. 2) ve spojení s § 7 bodem 3. advokátního tarifu], zvýšená o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ustanovenému zástupci tak náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 2600 Kč. Zástupce soudu sdělil, že není plátcem DPH, proto jde o částku konečnou.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2023

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně

senátu